

**Uchwała Nr LI/223/18
Rady Gminy Markowa
z dnia 25 września 2018 roku**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018 – 2021
w Gminie Markowa**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.), art. 6 ust. 1 i ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.)

**Rada Gminy Markowa
uchwala, co następuje:**

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018 – 2021, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Markowa.

§ 3.

Traci moc uchwała Nr XXXIII/136/17 Rady Gminy Markowa z dnia 23 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 -2021 w Gminie Markowa.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY MARKOWA

Krystyna Hundz-Bembenik

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE W GMINIE MARKOWA NA
LATA 2018–2021**

WSTĘP

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka kształtującym osobowość, system wartości i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. Dom rodzinny powinien być przestrzenią bezpieczną, gdzie człowiek odczuwa akceptację, zrozumienie, gdzie nabieramy sił i chętnie tam wracamy. Jednak dla wielu, dom nie jest spokojną przystanią, jest miejscem niebezpiecznym, gdzie doznają cierpień fizycznych i emocjonalnych. Warto podkreślić, że przemoc jest zjawiskiem społecznym. Nie ma żadnych granic więc dotyczy szeroko rozumianego społeczeństwa w tym szczególnie rodziny. Przemoc wobec najbliższych związana jest ze zwykłym, codziennym przejawem funkcjonowania rodziny, a jej występowanie jest częste i na tyle powszechne, że zjawisko to jest aprobowane kulturowo, a ofiary przemocy często pozostają z tym problemem same. Brak w nich siły, aby przerwać „koło” przemocy, przyzwyczajają się do istniejącego stanu rzeczy, aż w końcu zanika w nich nadzieja na zmianę swojego losu. Ofiary przemocy często nie mają wsparcia ze strony bliskich, rodziny, przyjaciół, znajomych oraz brak im wiedzy na temat form pomocy i instytucji, które świadczą pomoc i wsparcie. Nikt nie zasługuje na bicie, krzywdzenie, maltretowanie czy uwłaczanie godności, bez względu na co zrobił czy powiedział. Nikt nie ma prawa znęcać się, poniżać, bić innych. Przyczyny pozostawania ofiar przy sprawcy, wynika przede wszystkim z ich zależności od oprawcy, z trudności mieszkaniowych, przekonań kulturowych, religijnych, nacisków jakim są poddawane ofiary ze strony sprawcy, a także rodziny, kolegów, sąsiadów. Ponadto ogromną rolę odgrywają więzi emocjonalne. Osoba doświadczająca przemocy w całym jej cyklu wierzy w to, że sprawca nie chciał zrobić krzywdy, kocha, ale nie umie wyrażać tej miłości. Często też tłumaczy zachowanie oprawcy. Przemoc to nie tylko działania pozostawiające siniaki, złamania czy oparzenia, to także poniżanie i obelgi.

Przemoc domowa może być skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Na terenie gminy Markowa przemoc w rodzinach występuje najczęściej z powodu nadużywania alkoholu. W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony jej ofiar, zmniejszenia skali zjawiska przemocy oraz pogłębiania społecznej świadomości tworzy się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Markowa na lata 2018-2021, zwany dalej Programem.

I. TEORETYCZNE PODSTAWY ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz.1390) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.

3. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. **Zaniedbanie** – to ciągłe nie zaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Cykle przemocy:

1. **Faza narastania napięcia** – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe,
2. **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych,
3. **Faza miodowego miesiąca** – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

II. PODSTAWY PRAWNE

Podstawowym dokumentem regulującym zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) oraz wynikający z niej:
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (przyjęty Uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r.)

Zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizowane będą także w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. *Kodeks rodzinny i opiekuńczy* (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r., poz.682 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. *o postępowaniu w sprawach nieletnich* (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 969)
- Ustawa z 19 sierpnia 1994 r. *o ochronie zdrowia psychicznego* (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz.882)
- Ustawa z dnia 13 października 2017 r. *o Policji* (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz.2067)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – *Kodeks karny* (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 1600)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu narkomanii* (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz.1030).

Założenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie są spójne z celami zawartymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Markowa na lata 2016 – 2021. Program jest spójny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020.

III. ADRESACI PROGRAMU

Program jest skierowany do mieszkańców Gminy Markowa, w szczególności do tych, którzy są uwikłani w przemoc jako ofiara, sprawca przemocy lub świadek przemocy.

IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018 – 2021 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2011-2015. Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy. Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie, z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji. Jednocześnie stwierdzić należy wzrost interwencji domowych i prowadzenie w ich wyniku procedury "Niebieska Karta". Coraz więcej osób korzysta także z konsultacji – pracy socjalnej, udzielanych przez pracowników oraz z oferty działającego na terenie powiatu Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego, w którym przyjmują: psycholog, prawnik . Trudno ocenić skalę przemocy w rodzinie, najlepiej obrazują ją statystyki, opracowane na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego zebrane w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2015 – 2017 w Gminie Markowa

Instytucja zakładająca NK	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego		
	2015	2016	2017
Lata			
Razem	14	7	12
Policja	14	7	12
GOPS	0	0	0
Oświata	0	0	0
Służba zdrowia	0	0	0
GKRPA	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu interdyscyplinarnego Gminie Markowa

Dane te jednak nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie Gminy Markowa. Zjawisko to jest powszechne, jednak nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie jej.

V. WYKONAWCY PROGRAMU

Podmioty funkcjonujące na terenie gminy Markowa, świadczące pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie to, w szczególności:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Markowej
- 2) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4) Komenda Powiatowa Policji w Łąncucie,
- 5) Gminne placówki oświatowe i opiekuńcze,
- 6) Służba Zdrowia

Podmioty współpracujące w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łąncucie,
- 2) Sąd Rejonowy w Łąncucie,,
- 3) Kuratorzy zawodowi i społeczni,
- 4) Dyrektorzy, nauczyciele, pedagodzy zatrudnieni w placówkach oświatowych i opiekuńczych,
- 6) Lekarze i pielęgniarki,
- 7) Pracownicy socjalni,
- 8) Policja,
- 9) Pracownicy Urzędu Gminy w Markowej.

VI. ZADANIA SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.

Gmina

Do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych

Pomoc społeczna

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy

dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Pracownicy socjalni, przedstawiciele pomocy społecznej są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej nie zamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

Służba zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej zalicza się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często temu towarzyszą mu poważne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zdrowia psychicznego. Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna oprócz udzielenia pierwszej pomocy obejmować następujące zadania:

- umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- poinformowanie osoby, co do których istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych wskutek użycia siły psychicznej,
- poinformowanie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenia wykorzystywania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała)

Przedstawiciel ochrony zdrowia uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym, jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej nie zamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Policja

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi. Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariusza policji zgodnie z obowiązującym prawem to:

- udzielanie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielenia pierwszej pomocy,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadza z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego.
- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach nie cierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Funkcjonariusz policji uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej nie zamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Oświata

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest ofiarą przemocy lub przestępstwa powinien podjąć następujące kroki:

- przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Markowej

W sytuacji gdy aktem przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu GKRPA podejmuje następujące działania:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Przedstawiciele GKRPA są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

Zespół interdyscyplinarny i grupy robocze

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej. Zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do zadań grupy roboczej należy, w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

VIII. CELE PROGRAMU

Cel Główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Markowa.

Cele szczegółowe:

1. Rozszerzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy,
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
4. Utrzymanie i wzmacnianie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

IX.ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie skierowany jest do wszystkich mieszkańców gminy Markowa;

- ofiar przemocy w rodzinie (w tym dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych),
- sprawców przemocy w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie,
- przedstawicieli władz lokalnych,
- przedstawicieli instytucji, organizacji pozarządowych a szczególnie służb pracujących z dziećmi (nauczycieli, pedagogów, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, policjantów, pracowników wymiaru sprawiedliwości, pracowników służby zdrowia, księży).

X. ZADANIA, DZIAŁANIA, REALIZATORZY, WSKAŹNIKI PROGRAMU

Zmniejszenie rozmiarów przemocy w rodzinie oraz pomoc jej ofiarom jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania różnych instytucji i organizacji.

LP.	Zadanie	Działanie	Realizator	Wskaźniki
1.	Szkolenie kadry (pracownicy jednostek oświatowych i opiekuńczych, OPS i inne jednostki)	Szkolenia i warsztaty	OPS Jednostki oświatowe i opiekuńcze Służba zdrowia	- liczba zorganizowanych szkoleń, - liczba uczestników - rodzaj i liczba instytucji biorących udział w szkoleniu
		Zapewnienie superwizji dla grup związanych z terapią ofiar i sprawców przemocy	OPS, służba zdrowia	- liczba osób objętych superwizją
2.	Edukacja rodziców	Prowadzenie szkoły dla rodziców (kompetencje wychowawcze)	OPS, jednostki oświatowe i opiekuńcze, inni realizatorzy programu	- liczba przeprowadzonych szkoleń.
3.	Edukacja dzieci i młodzieży	Realizacja programów profilaktycznych w jednostkach oświatowych i opiekuńczych.	OPS, jednostki oświatowe i opiekuńcze	- liczba realizowanych programów
4.	Edukacja społeczności lokalnej	Kampania społeczne o tematyce przeciwdziałania przemocy	OPS, jednostki oświatowe, opiekuńcze i kultury, związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe, oraz inni realizatorzy programu.	-liczba realizowanych kampanii społecznych
		Promocja działań podejmowanych na terenie gminy w zakresie zapobiegania przemocy	OPS, służba zdrowia, inni realizatorzy programu	- liczba i nakład publikacji
		Opracowanie i aktualizowanie przystępnych informacji na temat	OPS, inni realizatorzy programu	- liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów

		procedur ochrony prawnej i wsparcia dla ofiar przemocy i świadków przemocy		informacyjnych
5.	Wczesna identyfikacja aktów przemocy domowej	Prowadzenie obserwacji dziecka i rodziny na terenie placówek oświatowych, opiekuńczych, OPS placówek służby zdrowia i innych	Jednostki oświatowe, opiekuńcze, OPS, placówki służby zdrowia i inni	- liczba zgłoszeń
6.	Terapia i wsparcie interwencyjne; prawne, socjalne, psychologiczne, terapeutyczne	-interwencja kryzysowa -praca socjalna -poradnictwo prawne -porady medyczne -poradnictwo psychologiczne -procedura Niebieskiej Karty	Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, OPS, służba zdrowia, pracownicy oświaty, pracownicy Komendy Powiatowej w Łąncucie, członkowie organizacji pozarządowych	- liczba udzielonych porad
7.	Udzielanie pomocy ofiarom przemocy	- współpraca z placówkami udzielającymi schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	OPS, inni realizatorzy programu	-liczba osób, którym udzielono schronienia.
8.	Diagnoza środowiska	Monitorowanie zjawiska przemocy w środowisku lokalnym	OPS	- roczne opracowanie sprawozdania z realizacji programu w gminie Markowa

XI.PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się ,że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą w rodzinie poprzez:

1. Wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.
2. Podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą

4. Zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy ofiarom przemocy.
5. Utrzymanie i wzmacnianie poziomu jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Rozszerzenie wachlarza możliwych działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

XII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródło finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018- 2021 w Gminie Markowa stanowiąc będą:

- środki pochodzące z budżetu Gminy Markowa
- środki pochodzące z dotacji celowych
- środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł.

XIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Koordynację programu powierza się kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Markowej.
2. Zobowiązuje się Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Markowej do składania sprawozdań z realizacji Programu Wójtowi Gminy Markowa do 30 marca następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczy.
3. Sprawozdanie Wójt Gminy przedkłada Radzie Gminy w Markowej.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY MARKOWA

Krystyna Hundz-Bembenik